

Ons kenmerk: ACM/DE/2014/200505
Zaaknummer: 14.0126.52

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en markt als bedoeld in artikel 4a, derde lid, van de Regeling meettarieven.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Wettelijke basis van dit besluit	5
3	Methode.....	10
3.1	Uitgangspunten van de Methode.....	10
3.2	Overwegingen voor nadere invulling van de Methode	12
3.3	Beschrijving van de Methode.....	16
3.4	Beschrijving van het informatieverzoek en schattingen	21
3.5	Overname activa.....	25
3.5.1	Oxxio meters	26
3.5.2	Overige meters	28
4	Procedure.....	30
5	Dictum	32

1 Inleiding

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 4a, derde lid, van de Regeling meettarieven door vaststelling van de gestandaardiseerde activawaarde (hierna: GAW) van meetinrichtingen bij afnemers met een aansluiting met een doorlaatwaarde van maximaal 3 * 80 A per 31 december 2010 (elektriciteit), respectievelijk 40 m³ per uur per 31 december 2011 (gas). De netbeheerder heeft op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel o, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en artikel 10, vijfde lid, onderdeel b, van de Gaswet tot taak zorg te dragen voor het beheer en onderhoud van de meetinrichtingen voor deze kleinverbruikers.
2. De E-wet en de Gaswet, alsmede de daarop gebaseerde Regeling meettarieven, verplichten ACM tot het vaststellen van meettarieven voor kleinverbruikers van gas en elektriciteit. Deze tarieven worden vanaf het jaar 2008 voor elektriciteit en vanaf het jaar 2012 voor gas jaarlijks door ACM vastgesteld op basis van de tarieven in het voorgaande jaar, met een correctie voor inflatie.¹ Nadat de artikelen 3 en 4 van de Regeling meettarieven in werking zijn getreden, start een nieuwe methode van vaststelling van de meettarieven. Deze nieuwe methode houdt in dat de meettarieven op basis van kostenoriëntatie worden vastgesteld. ACM is dan tevens bevoegd de tarieven te corrigeren voor zover er vanaf het jaar 2011 voor elektriciteit en vanaf het jaar 2012 voor gas verschillen zijn opgetreden tussen de kosten en opbrengsten in dit meetdomein.
3. De overgang naar een methode van tariefvaststelling op basis van kostenoriëntatie heeft tot gevolg dat ACM de kosten in het meetdomein moet monitoren.² Voor elektriciteit is dat het geval vanaf 1 januari 2011 en voor gas vanaf 1 januari 2012. De monitoring vindt plaats op basis van door ACM opgestelde boekhoudkundige regels, te weten de Regulatorische Accounting Regels Meetdomein Elektriciteit en Gas Regionale netbeheerders (hierna: RAR).³
4. De kosten in het meetdomein bestaan voor een deel uit operationele kosten en voor een deel uit kapitaalkosten. De kapitaalkosten bestaan uit vermogenskosten en afschrijvingen, waarvan de gemene deler de gestandaardiseerde activawaarde (hierna: GAW) is. In artikel 4a, derde lid, van de Regeling meettarieven is hierover bepaald dat ACM de GAW voor iedere netbeheerder in het meetdomein vaststelt. ACM stelt daartoe de start-GAW vast. Dit is de door ACM vastgestelde initiële hoogte van de GAW ultimo 2010 voor elektriciteit en

¹ Zie de artikelen 1 en 2 van de Regeling meettarieven.

² Zie de toelichting op de Regeling meettarieven.

³ Dit document wordt regelmatig geactualiseerd. Zie www.acm.nl.

- ultimo 2011 voor gas. De GAW ultimo in een later jaar is grosso modo⁴ steeds gelijk aan de GAW ultimo het voorgaande jaar, verminderd met de afschrijving op de GAW uit dat voorgaande jaar en vermeerderd met de som van de netto investeringen, gedaan in bedoeld later jaar.⁵ Met “GAW ultimo” bedoelt ACM de GAW per 31 december van een bepaald jaar.
5. De start-GAW wordt per netbeheerder vastgesteld voor onderscheidend elektriciteit en gas.
  6. Door vaststelling van de start-GAW maakt ACM een aanvang met de monitoring van de kosten in het meetdomein. Verder geeft ACM in dit besluit een uitleg van de methode die zij heeft gehanteerd om de start-GAW vast te stellen. ACM stelt met dit besluit bovendien de afschrijvingsschema's vast voor deze start-GAW; vanaf het jaar 2011 voor elektriciteit en vanaf 2012 voor gas.
  7. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. In hoofdstuk 3 beschrijft ACM welke methode zij hanteert voor de vaststelling van de start-GAW en de afschrijvingsschema's bij deze start-GAW en motiveert zij het gehanteerde beoordelingskader en de gemaakte keuzes. Het beoordelingskader wordt bepaald door de wettelijke basis en de context van dit besluit. Deze worden beschreven in hoofdstuk 2.

---

⁴ Voor details raadpleegt u de RAR.

⁵ Zie voor een vergelijkbare wijze ook paragraaf 8.2.2. van het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit, registratienummer ACM/DE/2013/103999/536.

2 Wettelijke basis van dit besluit

8. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de bepalingen die gezamenlijk de wettelijke basis vormen voor dit besluit.

9. Artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel n, o en p, van de E-wet luidt:

“De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:

n. ervoor zorg te dragen dat een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, voor elke aansluiting beschikt over een geïnstalleerde meetinrichting, tenzij die afnemer blijkens de voorwaarden, bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdelen a of b, beschikt over een onbemeten aansluiting;

o. zorg te dragen voor het beheer en onderhoud van de bij een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, geïnstalleerde meetinrichting;

p. afnemers, niet zijnde afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, desgevraagd een meetinrichting ter beschikking te stellen.”

10. Artikel 10, vijfde lid, onderdeel b, van de Gaswet luidt:

“Een netbeheerder heeft met betrekking tot zijn netten, in aanvulling op de in het eerste en derde lid genoemde taken, tevens tot taak:

a. ervoor zorg te dragen dat een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, voor elke aansluiting beschikt over een geïnstalleerde meetinrichting, tenzij die afnemer blijkens de voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdelen a of b, beschikt over een onbemeten aansluiting;

b. zorg te dragen voor het beheer en onderhoud van de bij een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, geïnstalleerde meetinrichting.”

11. Artikel 30a van de E-wet zoals dat luidde tot 1 januari 2012:

“Het tarief voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, heeft betrekking op:

a. het gebruik van de ter beschikking gestelde meter;

b. de vaststelling van de van het net afgenomen en verbruikte elektriciteit;

c. de vaststelling van de op het net ingevoede elektriciteit;

d. het meedelen van de gegevens aan de desbetreffende afnemer en aan de netbeheerder op wiens net de afnemer is aangesloten.

12. Artikel 30a van de E-wet zoals dat luidt vanaf 1 januari 2012:

“Het tarief voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, heeft betrekking op:

- a. het beheer van de meetinrichtingen;*
- b. het verschaffen van toegang tot meetgegevens als bedoeld in artikel 26ab, tweede en derde lid.”*

13. Artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet zoals dat luidde tot 1 januari 2012:

“Het tarief voor de meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, heeft betrekking op:

- a. het gebruik van de ter beschikking gestelde meter;*
- b. de vaststelling van het van het net afgenomen en verbruikte gas;*
- c. het meedelen van de gegevens aan de desbetreffende afnemer en aan de netbeheerder op wiens net de afnemer is aangesloten.*

14. Artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet zoals dat luidt vanaf 1 januari 2012:

“Het tarief voor de meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, heeft betrekking op:

- a. het beheer van de meetinrichtingen;*
- b. het verschaffen van toegang tot meetgegevens als bedoeld in artikel 13b, tweede en derde lid.”*

15. Artikel 40a van de E-wet luidt:

“De tarieven voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, als bedoeld in artikel 30a, worden vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de procedure tot vaststelling van de tarieven voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, en de wijze van berekening van deze tarieven.”

16. Artikel 81e, tweede lid, van de Gaswet luidt:

“2. De tarieven voor de meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, worden vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt. Bij

ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de procedure tot vaststelling van de tarieven voor de meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, en de wijze van berekening van deze tarieven.”

17. Artikel 94 van de E-wet zoals dat tot 1 januari 2012 luidde:

“Een meter die eigendom is van een producent of een leverancier en die voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 10 is geplaatst bij een afnemer, wordt vanaf dat tijdstip beheerd door de netbeheerder die het transport van elektriciteit van deze afnemer uitvoert.

18. Artikel 94 van de E-wet is met ingang van 1 januari 2012 vervallen.

19. Op 18 november 2010 is de Regeling meettarieven in de Staatscourant gepubliceerd.⁶ Dit betreft de ministeriële regeling als bedoeld in artikel 40a van de E-wet en artikel 81e, tweede lid, van de Gaswet, waarin nadere regels worden gesteld met betrekking tot de procedure tot vaststelling van de tarieven voor de meting van elektriciteit en gas. De artikelen 1 en 2 van de Regeling meettarieven zijn in werking getreden op respectievelijk 1 januari 2011 en 1 januari 2012.

20. Artikel 1 van de Regeling meettarieven luidt:

“1. Het tarief, bedoeld in artikel 30a van de Elektriciteitswet 1998, dat een netbeheerder in rekening brengt voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van die wet, wordt berekend op basis van het tarief zoals dat voor die afnemers gold voor het voorafgaande kalenderjaar, gecorrigeerd met inflatie.
2. De inflatie is de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaand aan het kalenderjaar waarvoor het tarief geldt, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaand aan het kalenderjaar waarvoor het tarief geldt, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.”

21. Artikel 2 van de Regeling meettarieven luidt:

“1. Het tarief, bedoeld in artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet, dat een netbeheerder in rekening brengt voor de meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van die wet, wordt berekend op basis van het tarief zoals dat voor die afnemers gold voor het voorafgaande kalenderjaar, gecorrigeerd met inflatie.
2. De inflatie is de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens),

⁶ Staatscourant 2010, nr. 18248, 18 november 2010, zie voor de actuele versie: www.wetten.nl.

berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaand aan het kalenderjaar waarvoor het tarief geldt, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het kalenderjaar waarvoor het tarief geldt, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

3. In afwijking van het eerste lid wordt het tarief, bedoeld in artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet, dat een netbeheerder in het jaar 2012 in rekening brengt voor de meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van die wet berekend op basis van het gewogen gemiddelde van de tarieven van alle netbeheerders gezamenlijk, zoals die voor afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van die wet golden voor het jaar 2005, gecorrigeerd met de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex, berekend uit het quotiënt van deze prijsindex van augustus 2005 en die van augustus 2011.”

22. De Regeling meettarieven voorziet ten aanzien van de berekening van de tarieven voor de meting van elektriciteit en van gas bij afnemers als bedoeld in respectievelijk artikel 95a, eerste lid, van de E-wet en artikel 43, eerste lid, van de Gaswet, in de overgang van een systematiek waarbij de meettarieven door ACM worden vastgesteld op basis van het prijsindexcijfer naar een systematiek op basis van kostenoriëntatie.
23. Om de overgang naar een systematiek van kostenoriëntatie te realiseren, monitort ACM de kosten die netbeheerders maken in verband met de meting van elektriciteit en gas bij kleinverbruikers vanaf 2011 voor elektriciteit en vanaf 2012 voor gas. Dit moet uiteindelijk leiden tot de situatie waarin netbeheerders meettarieven in rekening brengen die kostengeoriënteerd zijn. De wijze waarop door ACM de kosten worden gemonitord is vastgelegd in artikel 4a van Regeling meettarieven.
24. Artikel 4a van de Regeling Meettarieven luidt:
- “1. Ten behoeve van de toepassing van artikel 3, tweede lid, in enig jaar, stelt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit voor elk kalenderjaar vanaf 2011 tot en met het kalenderjaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 3 het opgetreden verschil tussen de inkomsten uit de overeenkomstig artikel 1, eerste lid, vastgestelde tarieven en de kosten vast.
2. Ten behoeve van de toepassing van artikel 4, tweede lid, in enig jaar, stelt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit voor elk kalenderjaar vanaf 2012 tot en met het kalenderjaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 4 het opgetreden verschil tussen de inkomsten uit de overeenkomstig artikel 2, eerste of derde lid, vastgestelde tarieven en de kosten vast.

3. Ten behoeve van de vaststelling, bedoeld in het eerste en tweede lid, stelt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit om de kapitaalkosten te kunnen bepalen voor elke netbeheerder de gestandaardiseerde activawaarde vast met betrekking tot de activiteiten, genoemd in artikel 30a van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet.”

In de toelichting op de Regeling meettarieven, op pagina 5, is het volgende aangegeven:

“Daarnaast zal de NMa vanaf 2011 de kosten van de netbeheerders monitoren, dit gebeurt volgens bepaalde boekhoudkundige regels, te weten de ‘Regulatorische Accounting Regels’ (hierna: RAR)-systematiek. Met deze monitoring wordt duidelijk welke verschillen tussen opbrengsten en kosten door de netbeheerders wordt gerealiseerd.”

25. De RAR geven invulling aan de standaard voor financiële verslaggevingregels waarmee kosten van netbeheerders objectief en vergelijkbaar kunnen worden bepaald door ACM. ACM heeft in verband hiermee de RAR Meetdomein Elektriciteit en Gas voor regionale netbeheerders⁷ vastgesteld.

26. De toelichting op de Regeling meettarieven geeft op pagina 6 voorts aan:

“Bij de vaststelling van de tarieven in de tweede periode kan de NMa eventuele verschillen tussen kosten en tarieven uit de eerste en voorgaande jaren van de tweede periode betrekken.”

27. Met de tweede periode wordt hier bedoeld op de in de Regeling meettarieven aangekondigde toekomstige periode waarin netbeheerders meettarieven in rekening brengen die kostengeoriënteerd zijn, als opvolging van de huidige periode van monitoring.

---

⁷ Dit document wordt regelmatig geactualiseerd. Zie www.acm.nl.

3 Methode

28. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de methode tot vaststelling van de start-GAW's en de afschrijvingsschema's van deze start-GAW's vanaf 1 januari 2011 voor elektriciteit en vanaf 1 januari 2012 voor gas (hierna: de Methode). ACM zal hiertoe eerst de uitgangspunten van de Methode formuleren (zie paragraaf 3.1) en haar nadere overwegingen (zie paragraaf 3.2) uiteenzetten. Vervolgens zal ACM de Methode beschrijven en gedetailleerd uitwerken (zie paragraaf 3.3). Ook zal ACM beschrijven welke gegevens ACM heeft opgevraagd van netbeheerders en wat de motivering is geweest om sommige gegevens te schatten (zie paragraaf 3.4). ACM zal tenslotte aangeven hoe zij in het meetdomein zal omgaan met activa waarvan de regionale netbeheerders het beheer hebben overgenomen, waaronder de zogenaamde "Oxxio meters" (zie paragraaf 3.5).

3.1 Uitgangspunten van de Methode

29. ACM hanteert drie uitgangspunten bij de Methode tot vaststelling van de start-GAW's en afschrijvingsschema's met betrekking tot het meetdomein, te weten: objectiviteit, redelijkheid en vergelijkbaarheid.
30. De drie uitgangspunten komen voort uit een rapport van de Algemene Rekenkamer (hierna: AR).⁸ De context waarbinnen de AR deze uitgangspunten heeft geformuleerd, was het vaststellen van GAW's bij de *tariefregulering* van netten voor het transport van elektriciteit en het transport van gas, waarop de gereguleerde tarieven (mede) worden gebaseerd. In onderhavige besluit gaat het weliswaar ook om het vaststellen van GAW's, maar met als doel het verschil in kosten en opbrengsten per netbeheerder te *monitoren* in het meetdomein. Een belangrijk verschil dat invloed heeft op de formulering en invulling van de uitgangspunten betreft de mate waarin rekening gehouden wordt met individuele verschillen tussen de netbeheerders. Tariefregulering gaat uit van efficiënte kosten, waardoor de eigen kosten in belangrijke mate slechts relatief van belang zijn voor een specifieke netbeheerder (benchmarking). Monitoring daarentegen gaat uit van netbeheerderspecifieke kosten en opbrengsten, waardoor de specifieke kosten en opbrengsten veel meer in absolute zin betekenis hebben voor een netbeheerder. Het verschil tussen de kosten en opbrengsten in het meetdomein kan immers volgens de Regeling meettarieven individueel worden verrekend in het meettarief van de desbetreffende netbeheerder. ACM zal bij haar uitleg van

---

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 901, nrs. 1–2.

de drie uitgangspunten hiermee rekening houden.

31. Hieronder worden de relevante onderdelen uit het rapport van de AR en de Regeling meettarieven, waaraan de uitgangspunten zijn ontleend, weergegeven. De drie uitgangspunten worden na deze weergave toegelicht.

Relevante passages uit het rapport van de AR

32. De AR heeft in zijn rapport van 31 maart 2009 (hierna: AR rapport) op pagina 85 aangegeven:

“De GAW vormt dus de basis voor zowel de afschrijvingen als het redelijk rendement. Het is voor een effectieve regulering van belang dat deze elementen in de maatstaf zo goed mogelijk zijn bepaald. Bovendien bepaalt de hoogte van de GAW voor een deel de winst. Indien de GAW te laag is vastgesteld, zullen afschrijvingen onvoldoende zijn om vervangingsinvesteringen te doen, en ook zal de netbeheerder in dat geval onvoldoende rendement behalen om zijn vermogensverschaffers (crediteuren en aandeelhouders) voldoende rente en dividend te betalen. Als daarentegen de GAW te hoog is vastgesteld, ontstaan ongerechtvaardigde winsten voor de netbeheerder.”

33. In het AR rapport geeft de AR op pagina 86 voorts aan:

“Voor een effectieve regulering moet een deugdelijke vaststelling van de waarde van de netwerken:

- *zijn vastgesteld op basis van objectieve criteria;*
- *de garantie geven dat afnemers niet opnieuw moeten betalen voor netten die zij in het verleden al in de tarieven doorberekend hebben gekregen; en*
- *tot goede vergelijkbaarheid van de netbeheerders leiden.”*

Toelichting op uitgangspunten

34. ACM onderschrijft voormelde conclusies van de AR en stelt derhalve, in lijn met het AR rapport, de drie algemene uitgangspunten vast voor het bepalen van de start-GAW's en de afschrijvingsschema's in het meetdomein. ACM geeft hieronder een toelichting op deze uitgangspunten, binnen de context van de Regeling meettarieven.

Objectiviteit

35. Ten eerste acht ACM het van belang om de start-GAW's en de afschrijvingsschema's zo objectief mogelijk vast te stellen. Dit betekent dat ACM in de Methode zoveel mogelijk gebruik maakt van objectiveerbare gegevens en zo min mogelijk van subjectieve elementen.

Redelijkheid

36. Ten tweede stelt ACM zich op het standpunt dat de Minister met de Regeling meettarieven heeft beoogd dat netbeheerders voor de duur van de regeling niet meer mogen verdienen dan de kosten, inclusief een redelijk rendement, die zij maken. De Regeling meettarieven voorziet er namelijk in dat eventuele “overwinst”, gemeten tijdens de periode van de monitoring, in de toekomst kan worden verwerkt in de tarieven. Dit sluit (in algemene zin) aan bij de opmerking van de AR dat afnemers niet opnieuw moeten betalen voor kosten die zij in het verleden al in de tarieven doorberekend hebben gekregen (zie randnummer 33). Aan de andere kant voorziet de methode erin dat netbeheerders ook niet minder verdienen dan de kosten (inclusief een redelijk rendement), tenminste voor zover zij deze nog niet hebben terugverdiend voorafgaand aan de start van de regulering. Indachtig het algemene karakter van de opmerking van de AR, oordeelt ACM dat de Methode eraan moet bijdragen dat afnemers niet opnieuw betalen voor activa in het meetdomein, voor zover zij dit al hebben gedaan.

Vergelijkbaarheid

37. Ten derde wijst ACM erop dat het voor een juiste werking van de monitoring (en later de tariefregulering) van belang is om de activawaarde binnen het meetdomein op een juiste en voor iedere netbeheerder vergelijkbare grondslag vast te stellen. Immers, volgens de Regeling meettarieven worden de verschillen tussen de kosten en opbrengsten in het meetdomein ten behoeve van de monitoring per netbeheerder bepaald volgens de RAR. ACM dient deze vergelijkbaarheid te realiseren, zonder dat hierbij het individuele karakter van de monitoring wordt aangetast. ACM definieert hierbij de gehanteerde afschrijvingstermijnen⁹ in het verleden als het individuele kenmerk waarmee ACM rekening zal houden in de Methode.

3.2 Overwegingen voor nadere invulling van de Methode

38. ACM hanteert naast de bovengenoemde uitgangspunten ook andere overwegingen bij de nadere invulling van de Methode. Deze overwegingen vloeien in de eerste plaats voort uit de context die is bepaald met de Regeling meettarieven en de overleggen¹⁰ die ACM heeft gevoerd met netbeheerders en afnemersorganisaties ter voorbereiding op onderhavig besluit. In de tweede plaats wordt aangesloten bij de methode tot vaststelling van de GAW's

---

⁹ Hiermee wordt niet bedoeld het tijdstip van activeren. ACM gaat uit van activering van de netto investering per 1 juli van het desbetreffende jaar. Zie verder de randnummers 58 en 59.

¹⁰ Plenaire overlegmomenten: 22-04-2011, 27-06-2011, 31-08-2011.

voor gasaansluitingen¹¹ en de methode tot vaststelling van de GAW voor door regionale netbeheerders beheerde gastransportnetten met een extra hoog drukniveau.¹²

Overwegingen

39. De eerste overweging betreft het soort investeringen dat wordt meegenomen in de Methode en de gestandaardiseerde afschrijvingen voor deze investeringen. De Regeling meettarieven schrijft voor dat RAR worden gebruikt ten behoeve van de kostenmonitoring. De RAR geven invulling aan de standaard voor financiële verslaggevingregels waarmee (onder andere) kosten van netbeheerders objectief en vergelijkbaar kunnen worden bepaald door ACM. In de RAR¹³ wordt onder andere bepaald welke activa tot het meetdomein behoren en wat de gestandaardiseerde afschrijvingstermijnen hierbij zijn.
40. In onderstaande tabel zijn de soorten activa opgenomen die ACM gebruikt bij de Methode (zie ook bijlage 2 bij de RAR).¹⁴

---

¹¹ Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, nr. 103222_1/246, Bijlage 3.

¹² Zie de beslissingen van ACM op op de bezwaren van Zebra en Enexis op hun x-factoren gas (2008 – 2010) d.d. 14 februari 2014, kenmerken ACM/DJZ/2014/200673 en ACM/DJZ/2014/200736, zaaknummer 13.0110.37.1.01

¹³ Dit document wordt regelmatig geactualiseerd. Zie www.acm.nl.

¹⁴ ACM heeft hiernaast een extra categorie activa opgenomen, zijnde "Combinatie", in de gevallen dat netbeheerders verschillende hoofdactiva uit Tabel 1 samen hebben geactiveerd. Deze nadere verfijning heeft verder geen consequenties voor de Methode.

Tabel 1: De soorten activa in het meetdomein.

Soorten activa

Hoofdactiva:

- Meetinrichtingen en toebehoren (incl. aanschaf en installatie):
  - Conventionele meters
  - Slimme meters
- Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers*
- MSR-kits (t.b.v. PLC)
- Communicatiemodules slimme meter

Overige activa:

- Terreinen
- Procesondersteunende informatiesystemen
- Andere vaste bedrijfsmiddelen
- Gebouwen en magazijnen

---

* Alleen van toepassing voor het meetdomein elektriciteit.

41. Een tweede overweging betreft de reikwijdte van het meetdomein. ACM heeft de taak om het verschil tussen kosten en opbrengsten in het meetdomein te monitoren. Het meetdomein is hierbij begrensd tot kleinverbruikers. De activa die netbeheerders inzetten voor meetactiviteiten voor grootverbruikers worden derhalve niet meegenomen in de Methode.
42. ACM heeft verder onderzocht of netbeheerders de activa in het meetdomein inzetten voor commerciële doeleinden. ACM heeft dit gedaan met het informatieverzoek ter vaststelling van de GAW's in het meetdomein¹⁵ (hierna: informatieverzoek meetdomein). ACM heeft geconstateerd dat dit op zeer kleine schaal plaatsvindt. ACM heeft hiertoe vastgesteld dat netbeheerders in deze gevallen, al dan niet op verzoek van ACM, een correctie hebben toegepast op de activa, zodat alleen activa worden meegenomen ter vaststelling van de start-GAW's ten behoeve van het meetdomein. ACM ziet derhalve geen aanleiding om maatregelen te nemen voor aanpassing van de Methode hierop.
43. Een andere overweging betreft de vraag of de Methode anders zou moeten worden ingericht voor enerzijds het meetdomein voor kleinverbruikers gas en anderzijds het meetdomein voor kleinverbruikers elektriciteit. ACM ziet geen aanleiding om de Methode voor elektriciteit conceptueel anders toe te passen dan voor gas. ACM heeft ook onderzocht

---

¹⁵ Het informatieverzoek is naar de netbeheerders gestuurd op 23 februari 2012.

hoe netbeheerders zijn omgegaan met gedeelde activa tussen elektriciteit en gas. ACM heeft bij de beoordeling van de activa uit het informatieverzoek meetdomein vastgesteld dat netbeheerders in deze gevallen een verdeelsleutel hebben gebruikt om de activa te verdelen. ACM heeft deze verdeelsleutels beoordeeld en ziet in dezen geen aanleiding om maatregelen te nemen voor aanpassing van de door de netbeheerders verantwoorde activa.

44. ACM heeft in haar overleg met de netbeheerders aangegeven om, met het oog op een consistente gedragslijn, waar mogelijk aan te sluiten bij de methode waarmee de start-GAW voor gasaansluitingen is bepaald. Daarbij neemt ACM in aanmerking dat de situatie in het meetdomein verschilt van de situatie bij gasaansluitingen, zodat aanpassingen noodzakelijk zijn. In het bijzonder is relevant de opmerking in randnummer 30 over de gevolgen van het verschil tussen het vaststellen van de activawaarde in het meetdomein in het geval dat sprake is van tariefregulering en het geval dat slechts sprake is van het monitoren van verschillen tussen kosten en opbrengsten.
45. In dit besluit worden per netbeheerder, ter bepaling van start-GAW's, individuele afschrijvingstermijnen gehanteerd in plaats van gestandaardiseerde afschrijvingstermijnen. De afschrijvingstermijnen in de Methode kunnen derhalve per netbeheerder verschillen. De reden hiervoor is het verschil tussen tariefregulering en monitoring, zie randnummer 30.
46. ACM heeft berekend dat de meters voor elektriciteit en gas gemiddeld genomen afgeschreven zouden zijn in de jaren 2019-2020. ACM schrijft derhalve de GAW ultimo 2010 in het meetdomein elektriciteit lineair af in 9 jaar vanaf 1 januari 2011. De GAW ultimo 2011 in het meetdomein gas schrijft ACM vanaf 1 januari 2012 lineair af in 8 jaar. Op die manier is de start-GAW volledig afgeschreven ultimo 2019. ACM merkt op dat dit bovendien in lijn is met het verwachte einde van de uitrol van de slimme meter rond 2020.
47. ACM maakt bij het bepalen van de bovengenoemde afschrijvingsschema's in het meetdomein geen verschil tussen hoofdactiva en overige activa. ACM heeft op basis van het informatieverzoek meetdomein vastgesteld dat het aandeel van de overige activa in de start-GAW minder dan 1% zal bedragen van de totale waarde van de activa in het meetdomein. ACM heeft op basis hiervan vastgesteld dat het maken van onderscheid in afschrijvingsschema's nagenoeg geen effect heeft op de te bepalen kosten in het meetdomein tijdens de monitoring. ACM ziet daarom geen reden om hierop de Methode aan te passen.
48. ACM maakt naast het bovenstaande ook geen onderscheid in afschrijvingsschema's tussen slimme en conventionele meters. Netbeheerders hebben aangegeven dat het huidige slimme meterpark niet voldoet aan de eisen die gesteld worden aan de slimme meters die de huidige meters zullen vervangen. De huidige slimme meters worden om deze reden

waarschijnlijk ook vervangen tijdens de uitrol. Daarnaast hebben veel netbeheerders geen onderscheid gemaakt tussen slimme en conventionele meters in hun administratie, waardoor geen verschillende afschrijvingsschema's kunnen worden toegepast; de GAW's zijn namelijk niet voor iedere netbeheerder op een betrouwbare wijze te onderscheiden naar slimme en conventionele meters.

49. ACM heeft vastgesteld dat sommige netbeheerders in hun activa-administratie onderscheid maken naar verschillende onderdelen van de meter die mogelijk verschillende afschrijvingstermijnen hebben. ACM neemt dit mee in de Methode (zie ook Tabel 1).
50. ACM heeft in randnummer 28 aangekondigd dat zij de wijze van omgaan met overgenomen activa in het meetdomein, waaronder de zogenaamde "Oxxio meters", in onderhavig besluit zal behandelen. ACM zal ook voor deze overgenomen meters GAW's en afschrijvingsschema's vaststellen. Hierbij zal ACM zoveel mogelijk aansluiten bij de Methode (zie verder paragraaf 3.5).

3.3 Beschrijving van de Methode

51. In deze paragraaf beschrijft ACM de Methode. Alvorens in te gaan op de details van de Methode beschrijft ACM deze eerst op hoofdlijnen.

Hoofdlijnen van de Methode

52. ACM bepaalt per netbeheerder zijn GAW ultimo 2010 in het meetdomein elektriciteit en ultimo 2011 in het meetdomein gas en de afschrijvingsschema vanaf 2011 in het meetdomein elektriciteit en vanaf 2012 in het meetdomein gas. ACM gaat per netbeheerder en per investeringsjaar uit van zijn netto investeringen die hebben plaatsgevonden ten behoeve van het meetdomein. Met netto investering bedoelt ACM het saldo van betaalde aanschafprijzen,¹⁶ gebaseerd op historische kosten, minus (eventueel) daarvoor ontvangen vergoedingen.
53. De GAW ultimo 2010 in het meetdomein elektriciteit en ultimo 2011 in het meetdomein gas wordt bepaald door de restwaarde van alle activa (ultimo 2010 in het meetdomein elektriciteit en ultimo 2011 in het meetdomein gas) bij elkaar op te tellen (onderscheidenlijk voor elektriciteit en gas). De restwaarde van een actief wordt daarbij berekend door de afschrijvingen die tot en met het jaar 2010 in het meetdomein elektriciteit en 2011 in het meetdomein gas zijn gemaakt in mindering te brengen op de netto investering. Hierbij wordt

---

¹⁶ ACM bedoelt hiermee de historische kostprijzen inclusief de kosten van installatie van activa voor zover deze zijn geactiveerd.

rekening gehouden met de door de netbeheerder gehanteerde afschrijvingstermijnen. ACM hanteert hierbij voor alle netbeheerders een lineaire afschrijvingsmethodiek zonder indexatie van de investeringsbedragen met de cpi.

54. ACM beoogt hiermee dat de Methode voldoet aan de gestelde uitgangspunten en bovendien een overzichtelijk en eenvoudig resultaat oplevert dat recht doet aan de verschillen in de opbouw van activa die er tussen netbeheerders kunnen bestaan en aan het detailniveau van de bij ACM beschikbare gegevens.

Details van de Methode in het meetdomein

55. In de navolgende randnummers 56 tot en met 60 werkt ACM de Methode uit. ACM beschrijft de Methode vanuit het perspectief van een enkele netbeheerder. Anders gezegd, onderstaande beschrijving van de Methode wordt toegepast op elke netbeheerder afzonderlijk. Voorts merkt ACM op dat zij de Methode met toelichting uitwerkt voor het meetdomein elektriciteit. Afgezien van het ijkpunt waarop de start-GAW's worden bepaald (ultimo 2010 voor elektriciteit, ultimo 2011 voor gas) is de Methode identiek van toepassing op het meetdomein gas.

56. De GAW ultimo 2010 wordt voor iedere netbeheerder bepaald als de som van de GAW ultimo 2010 over alle gedefinieerde soorten activa in het meetdomein (zie Tabel 1), oftewel:

$$(1) \quad GAW_{2010} = \sum_{\text{soort actief}} GAW_{2010, \text{soort actief}}$$

Waarbij:

GAW 2010   GAW ultimo 2010 (in EUR)

GAW 2010_{soort actief}   GAW ultimo 2010 per soort actief (in EUR)

57. De wijze waarop de GAW ultimo 2010 per soort actief wordt bepaald is identiek. ACM maakt daarom in de nadere uitleg geen onderscheid hierin. Dit maakt de uitleg en de formules duidelijker. Er bestaat slechts één uitzondering. Dit betreft de activacategorie terreinen. Hier zal bij worden stilgestaan in randnummer 59.
58. De GAW ultimo 2010 is het resultaat van netto investeringen die zijn geactiveerd, minus de afschrijvingen die hierop zijn gemaakt. Een netto investering is hierbij gelijk aan de aanschafprijs van activa minus de ontvangen vergoeding voor deze activa (zie formule 4). Het saldo van netto investeringen minus afschrijvingen wordt voor ieder jaar t apart berekend voor ieder jaar van activering i . De som van alle saldi over alle jaarlagen in het jaar 2010 is de GAW ultimo 2010 (zie formule 2). Hierbij zijn enkele zaken relevant waarmee rekening wordt gehouden (zie formule 3):

- Dit saldo is altijd nul in de jaren waarvoor netbeheerders geen gegevens hebben opgegeven;
- Dit saldo wordt in het jaar waarin activering van netto investering heeft plaatsgevonden op een andere wijze berekend. De netto investering wordt verlaagd met de helft van de jaarlijkse afschrijving. Dit wordt gedaan omdat ACM uitgaat van activering van de netto investering per 1 juli van het betreffende jaar (zie ook randnummer 59);
- In de overige gevallen wordt dit saldo berekend door het saldo van het voorgaande jaar, zijnde de GAW van het voorgaande jaar, te verlagen met de afschrijving in het jaar t ;
- De netto investering kan een negatief bedrag zijn. In een dergelijk geval was de vergoeding in een jaar hoger dan de aanschafprijs. Dit geeft complicaties in de berekeningen. ACM neemt daarom het absolute bedrag als basis voor de formules in onderhavig besluit en corrigeert¹⁷ de berekening achteraf in het geval van een negatieve netto investering. Omwille de formules leesbaar te houden, heeft ACM de formules in onderhavig besluit hier niet op aangepast.

$$(2) \quad GAW_{2010} = \sum_i^{2010} GAW_{i,2010}$$

$$(3) \quad GAW_{i,t} = \begin{cases} 0 & , \text{als } NI_i = 0 \text{ of } t < i \\ NI_i - Afs_{i,t} & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t = i \\ GAW_{i,t-1} - Afs_{i,t} & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t > i \end{cases}$$

$$(4) \quad NI_i = AP_i - V_i$$

Waarbij:

$GAW_{i,t}$	GAW van de netto investering in jaar t die geactiveerd is in jaar i (in EUR)
NI_i	Netto investering die geactiveerd is in jaar i (in EUR)
$Afs_{i,t}$	Afschrijving in jaar t op activa die zijn geactiveerd in jaar i (in EUR)
AP_i	Aanschafprijs van activa die zijn geactiveerd in jaar i (in EUR)
V_i	Ontvangen vergoedingen voor activa in jaar i (in EUR)

59. De afschrijving op activa wordt bepaald door de hoogte van de waarde van de activa en de gehanteerde afschrijvingstermijn hierop. De afschrijvingstermijn kan gedurende de levensduur van de activa zowel naar boven als naar beneden worden aangepast. De Methode houdt hier rekening mee. Dit wordt gedaan door de afschrijving (in jaar t) te berekenen door de resterende GAW, zijnde de GAW van het voorgaande jaar ($t-1$), te delen

¹⁷ De correctie is het terugplaatsen van het minusteken in het eindresultaat.

door de resterende afschrijvingstermijn in jaar t (zie 4e regel bij formule 5). De resterende afschrijvingstermijn is hierbij gelijk aan de afschrijvingstermijn die in jaar t wordt gehanteerd minus het aantal jaren dat reeds is afgeschreven tot en met het voorgaande jaar (zie formule 6). De afschrijving wordt voor ieder jaar t apart berekend voor ieder jaar van activering i . De Methode houdt hiernaast rekening met onderstaande:

- De afschrijving over een netto investering is altijd nul indien activering hiervan nog niet heeft plaatsgevonden of wanneer de netto investering nihil is. De afschrijving is daarnaast altijd nul bij de activacategorie terreinen, omdat op terreinen niet wordt afgeschreven. Deze laatste conditie is niet meegenomen in de condities bij formule 5;
- ACM beschouwt een netto investering gedaan in een bepaald jaar als gedaan op 1 juli van dat jaar. Dat betekent dat ACM een netto investering in een jaar reeds in het investeringsjaar met de helft van het jaarlijkse afschrijvingsbedrag afschrijft. Ook betekent dit dat aan het einde van de afschrijvingstermijn van die investering de laatste afschrijving eveneens een half jaarlijks afschrijvingsbedrag is. Dit wordt bewerkstelligd met de 3^e conditie bij formule 5 (zie volgende bullit);
- De afschrijving in jaar t is gelijk aan de GAW van het voorgaande jaar ($t-1$) in het geval dat de normale berekeningswijze (4^e regel bij formule 5) zou leiden tot een hogere afschrijving in jaar t dan de waarde van de resterende GAW, zijnde de GAW in het jaar $t-1$. Van dit laatste is sprake indien de afgeschreven jaren tot en met het jaar t hoger zouden zijn dan de afschrijvingstermijn in jaar t (3^e regel bij formule 5). Zo wordt bijvoorbeeld bij een (ongewijzigde) afschrijvingstermijn van 10 jaar in jaar 11 slechts de helft afgeschreven, omdat in het jaar 11 het aantal afgeschreven jaren 10,5 jaar zou zijn.

$$(5) \quad Afs_{i,t} = \begin{cases} 0 & , \text{als } NI_i = 0 \text{ of } t < i \\ 0,5 \cdot \frac{NI_i}{AT_{i,t}} & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t = i \\ GAW_{i,t-1} & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t > i \text{ en } AJ_{i,t} > AT_{i,t} \\ \frac{GAW_{i,t-1}}{AT_{i,t} - AJ_{i,t-1}} & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t > i \text{ en } AJ_{i,t} \leq AT_{i,t} \end{cases}$$

$$(6) \quad AJ_{i,t} = \begin{cases} 0 & , \text{als } NI_i = 0 \text{ of } t < i \\ 0,5 & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t = i \\ AJ_{i,t-1} + 1 & , \text{als } NI_i \neq 0 \text{ en } t > i \end{cases}$$

Waarbij:

$AJ_{i,t}$ Afgeschreven jaren tot en met het jaar t op activa die zijn geactiveerd in jaar i

$AT_{i,t}$ Afschrijvingstermijn op activa die zijn geactiveerd in het jaar i die geldt in jaar t

60. De Methode voor het meetdomein gas is identiek aan de Methode voor het meetdomein elektriciteit, afgezien van het ijkpunt waarop de start-GAW's worden bepaald. De wijzigingen in de formules betreffen de formules 1 en 2. De overige formules zijn ook van toepassing voor het meetdomein gas. De gewijzigde formules zijn als volgt:

$$(7) \quad GAW_{2011} = \sum_{\text{soort actief}} GAW_{2011, \text{soort actief}}$$

$$(8) \quad GAW_{2011} = \sum_i^{2011} GAW_{i,2011}$$

Waarbij:

GAW 2011

GAW ultimo 2011 (in EUR)

GAW 2011_{soort actief}

GAW ultimo 2011 per soort actief (in EUR)

3.4 Beschrijving van het informatieverzoek en schattingen

61. ACM heeft ter vaststelling van de start-GAW's gegevens opgevraagd door middel van haar informatieverzoek meetdomein. ACM heeft deze gegevens gebruikt bij de uitvoering van haar Methode. ACM vond het noodzakelijk om voor een aantal gegevens zelf schattingen te maken omdat sommige gegevens niet volledig of niet (geheel) betrouwbaar waren. Hieronder licht ACM de reikwijdte toe van de opgevraagde gegevens en haar motivering bij de gemaakte schattingen.

Reikwijdte

62. ACM heeft per soort actief gegevens over een specifieke periode opgevraagd van netbeheerders (zie Tabel 2). Deze gegevens betreffen voor alle soorten activa de aanschafprijzen en ontvangen vergoedingen. Voor alle soorten activa, behalve voor terreinen,¹⁸ heeft ACM daarnaast de door de netbeheerders gehanteerde afschrijvingstermijnen opgevraagd.
63. De bovengenoemde gegevens zijn voldoende om de Methode toe te passen. ACM heeft echter daarnaast per jaar de aantallen opgevraagd met betrekking tot hoofdactiva (bijv. aantal conventionele meters). ACM heeft dit gedaan om op basis hiervan eventuele schattingen te kunnen doen indien ACM van mening zou zijn dat de opgegeven activagegevens naar het oordeel van ACM niet volledig of niet (geheel) betrouwbaar waren.
64. ACM heeft de reikwijdte (in tijd) voor het informatieverzoek meetdomein bepaald op basis van haar overleg met de netbeheerders. Hieruit bleek dat netbeheerders in het verleden voor meters nooit langere afschrijvingstermijnen hebben gehanteerd dan 30 jaar. Omdat de hoofdactiva de meters betreffen, heeft ACM voor deze categorie alleen activa opgevraagd met een maximale leeftijd van 30 jaar. Voor de overige activa heeft ACM de maximale leeftijd bepaald op basis van de gestandaardiseerde afschrijvingstermijnen die zijn beschreven in de RAR's Meetdomein. Voor het meetdomein elektriciteit heeft ACM gegevens opgevraagd tot en met het jaar 2010. Voor het meetdomein gas heeft ACM dit gedaan tot en met het jaar 2011. Gelet hierop heeft ACM gegevens opgevraagd die per soort activa kunnen verschillen. In onderstaande tabel is dit per soort actief inzichtelijk gemaakt.

---

¹⁸ Op terreinen wordt niet afgeschreven. Zie ook randnummer 59.

Tabel 2: Periode waarover gegevens zijn opgevraagd per soort actief in het meetdomein

Soorten activa	Meetdomein elektriciteit	Meetdomein gas
Hoofdactiva:		
- Meetinrichtingen en toebehoren (incl. aanschaf en installatie):		
• Conventionele meters	1980 - 2010	1981 - 2011
• Slimme meters	1980 - 2010	1981 - 2011
- Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers	1980 - 2010	n.v.t.
- MSR-kits (t.b.v. PLC)	1980 - 2010	1981 - 2011
- Communicatiemodules slimme meter	1980 - 2010	1981 - 2011
Overige activa:		
- Terreinen	1980* - 2010	1981* - 2011
- Procesondersteunende informatiesystemen	2005 - 2010	2006 - 2011
- Andere vaste bedrijfsmiddelen	2000 - 2010	2001 - 2011
- Gebouwen en magazijnen	1980 - 2010	1981 - 2011

* Er wordt niet afgeschreven op terreinen. ACM heeft de netbeheerders daarom de ruimte geboden om, indien aanwezig, ook activa op te geven die vóór deze periode zijn geactiveerd.

65. Naast deze beperking voor het aanleveren van gegevens, heeft ACM alleen gegevens opgevraagd van activa die (ultimo 2010 voor het meetdomein elektriciteit en ultimo 2011 voor het meetdomein gas) nog niet volledig waren afgeschreven volgens de financiële administratie van de netbeheerders. Ook heeft ACM alleen gegevens opgevraagd over activa die in het beheer waren bij de netbeheerder of bij een groepsmaatschappij van de groep waarvan ook de netbeheerder deel uitmaakt.

66. Zebra Gasnetwerk B.V. heeft geen kleinverbruikers. Deze heeft derhalve geen activagegevens opgegeven. ACM heeft van de overige netbeheerders de ontvangen gegevens beoordeeld. Hieruit is gebleken dat ACM sommige aanschafprijzen en ontvangen vergoedingen moest schatten, teneinde de start-GAW's conform de uitgangspunten van de Methode te kunnen vaststellen. Hieronder wordt dit uiteengezet.

Schatting van aanschafprijzen

67. Bij de beoordeling van de gegevens heeft ACM geconstateerd dat een deel van de aanschafprijzen van meters van sommige netbeheerders niet op een betrouwbare manier uit

de financiële administratie aangeleverd kon worden. In het informatieverzoek is voor de netbeheerder de mogelijkheid geboden om een gemotiveerde schatting op te geven.

68. Een deel van de aanschafprijzen van Cogas Infra & Beheer B.V.¹⁹ en Enexis B.V.²⁰ kon niet op een betrouwbare wijze afgeleid worden uit de financiële administratie. Deze netbeheerders hebben tevens geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zelf een schatting te maken. ACM heeft deze derhalve geschat.
69. De aanschafprijzen van N.V. RENDO heeft ACM geschat in beide meetdomeinen.²¹ Rendo had de aanschafprijzen aanvankelijk zelf geschat. Bij de beoordeling van deze schatting had ACM nadere informatie nodig van N.V. Rendo, welke niet aangeleverd kon worden door beperkingen in de administratie.
70. ACM heeft bij haar schatting van de aanschafprijzen onderscheid gemaakt naar conventionele en slimme meters. Daarnaast heeft ACM deze schatting apart voor beide meetdomeinen gemaakt. ACM legt hieronder eerst de schatting van de aanschafprijzen voor conventionele meters uit.
71. ACM heeft voor de conventionele meters ten eerste per jaarlaag de sectorgemiddelde aanschafprijs berekend. ACM heeft deze vervolgens (per jaarlaag) vermenigvuldigd met het door de netbeheerder aangeleverde aantal conventionele meters. ACM heeft bij de berekening van de sectorgemiddelde aanschafprijzen in het meetdomein elektriciteit de aanschafprijzen van “Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers” opgeteld bij de aanschafprijzen van conventionele meters, teneinde vergelijkbare aanschafprijzen te schatten.²² Voorts heeft ACM gegevens niet meegenomen in de berekening van de sectorgemiddelde aanschafprijzen die volgens ACM niet vergelijkbaar waren.²³

---

¹⁹ Alle aanschafprijzen van conventionele meters tot en met het jaar 2003, zowel in het meetdomein elektriciteit als gas.

²⁰ Aanschafprijzen van conventionele meters in de jaren 1998 tot en met 2011, 2007, 2009 en 2010 in het meetdomein elektriciteit.

²¹ Alle aanschafprijzen van conventionele en slimme meters, zowel in het meetdomein elektriciteit als gas.

²² Sommige netbeheerders hebben de aanschafprijzen van ‘Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers’ niet apart opgegeven. Deze maken dan onderdeel uit van de aanschafprijzen van de conventionele meters. Door deze categorieën aanschafprijzen op te tellen als basis voor de schatting wordt een grotere vergelijkbaarheid gerealiseerd in de aanschafprijs. Dit geldt niet voor het meetdomein gas, omdat er geen TF-ontvangers zijn in het meetdomein gas.

²³ Sommige netbeheerders hebben als aanschafprijs netto investeringen (aanschafprijs minus vergoeding) opgegeven. ACM heeft deze gegevens niet meegenomen in de schatting van de sectorgemiddelde aanschafprijzen. Daarnaast heeft ACM een deel van de gegevens van Enexis B.V. (voorzieningsgebied van de voormalige netbeheerder Intergas) niet meegenomen in deze berekening, omdat deze gegevens het resultaat waren van een afwijkende schattingsmethode van Enexis B.V.

72. ACM heeft een andere schattingsmethodiek toegepast bij de schatting van de aanschafprijs van slimme meters. De schatting betreft slechts de aanschafprijs van slimme meters voor N.V. Rendo in het jaar 2011 in het meetdomein gas. ACM is afgeweken van haar eerdere schattingsmethodiek voor conventionele meters, omdat naar verhouding minder gegevens voorhanden waren om de schatting op een betrouwbare wijze te verrichten. Daarnaast sluiten de aantallen meters niet altijd per jaarlaag volledig aan bij de aanschafprijzen,²⁴ waardoor het schatten van aanschafprijzen voor één jaar kan leiden tot onredelijke uitkomsten. ACM heeft de schatting verricht door uit te gaan van de aangeleverde gegevens ten aanzien van de overnameprijs van de zogenaamde "Oxxio meters" (zie randnummer 81). ACM heeft met deze gegevens de gemiddelde aanschafprijs in het jaar 2011 voor een slimme gasmeter berekend, zijnde EUR 149,92. Deze gemiddelde aanschafprijs heeft ACM vermenigvuldigd met het opgegeven aantal slimme meters in het jaar 2011 in het meetdomein gas.

Schatting van vergoedingen

73. Uit de inventarisatie van ACM is gebleken dat de meeste netbeheerders vergoedingen hebben ontvangen voor het plaatsen van meters bij aanvraag van een afnemer. Bij de beoordeling van de gegevens heeft ACM geconstateerd dat de door de netbeheerders opgegeven ontvangen vergoedingen niet altijd volledig waren. Een deel van de netbeheerders gaf als verklaring dat de vergoedingen reeds waren verdisconteerd in de aanschafprijzen, of dat het beleid was om geen vergoeding te vragen. In de overige gevallen zijn de ontvangen vergoedingen niet opgegeven, omdat deze informatie niet apart werd bijgehouden in de financiële administratie. Ook voor deze gegevens bestond de mogelijkheid om te schatten door de netbeheerder. Hier is in deze gevallen geen gebruik van gemaakt. ACM heeft de ontvangen vergoedingen in deze gevallen geschat. Hieronder wordt de schattingsmethodiek toegelicht, welke apart is toegepast voor beide meetdomeinen.
74. ACM heeft ten eerste alle ontvangen vergoedingen opgeteld ten aanzien van conventionele meters die de netbeheerders hebben opgegeven. ACM heeft daarna alle aanschafprijzen²⁵ opgeteld die corresponderen met de ontvangen vergoedingen die hoger waren dan nihil. ACM heeft vervolgens de som van deze vergoedingen gedeeld door de som van deze aanschafprijzen. Het resultaat van deze deling, een percentage, heeft ACM vermenigvuldigd

---

²⁴ Het aantal meters komt uit een andere administratie dan de aanschafprijzen. Per jaarlaag kan daardoor een verschil zijn tussen de aanschafprijs en het daarmee corresponderende aantal meters.

²⁵ De aanschafprijzen in het meetdomein elektriciteit zijn hierbij inclusief de aanschafprijzen van "Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers". Zie ook randnummer 71.

met de aanschafprijzen²⁶ in de gevallen dat de ontvangen vergoedingen nihil bedroegen. Deze vermenigvuldiging heeft geleid tot een schatting van de ontvangen vergoeding per jaarlaag.

75. ACM heeft geen schatting toegepast voor de ontvangen vergoedingen bij het plaatsen van slimme meters op aanvraag van de afnemer voor zover dat eventueel nodig zou zijn. ACM heeft dit niet gedaan omdat ACM niet de beschikking heeft over voldoende gegevens om dit op een betrouwbare wijze te verrichten; er zijn vrijwel geen vergoedingen opgegeven door netbeheerders. Daarnaast verwacht ACM dat netbeheerders naar verhouding aanzienlijk minder vergoedingen hebben ontvangen voor het plaatsen van slimme meters op aanvraag van een afnemer, omdat er naar verhouding veel minder slimme meters zijn geplaatst dan conventionele meters.

3.5 Overname activa

76. Met de inwerkingtreding op 1 januari 2012 van het betreffende onderdeel van de Wet van 26 februari 2011 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter verbetering van de werking van de elektriciteits- en gasmarkt,²⁷ is het beheer van meetactiviteiten (voor kleinverbruikers) een exclusieve taak voor netbeheerders geworden. Omdat tot die tijd Oxxio Metering BV (hierna: Oxxio) en een aantal andere partijen een substantieel deel van de (slimme) meters in Nederland in beheer had, heeft per die datum een beheersoverdracht plaatsgevonden van Oxxio en bedoelde andere partijen aan de netbeheerders. Daarbij is regulatorisch ook de GAW van deze meters overgedragen aan de betreffende netbeheerders. Deze overgedragen GAW zal deel uitmaken van de monitoring die ACM zal verrichten. ACM zal daarom in onderhavig besluit ook deze specifieke GAW vaststellen per 1 januari 2012 met de afschrijvingschema's vanaf deze datum.
77. ACM heeft op 23 februari 2012 kennis genomen van de overnameprijzen van de netbeheerders en deze getoetst aan de uitgangspunten uit paragraaf 3.1. ACM heeft hier invulling aan gegeven door te toetsen of de totstandkoming van de overnameprijzen in lijn is met de wijze waarop de start-GAW's zijn bepaald met de Methode zoals uiteengezet in de voorgaande paragrafen (zie paragraaf 3.5.1 en 3.5.2). ACM stelt deze GAW's vast per 1 januari 2012 voor zowel het meetdomein elektriciteit als voor het meetdomein gas.
78. ACM stelt hiernaast ook de afschrijvingschema's van deze overgenomen GAW's vast vanaf 1 januari 2012. De meters die zijn overgenomen zijn veelal van de generatie slimme meters

²⁶ Hiermee worden ook de aanschafprijzen bedoeld die eventueel zijn geschat.

³⁰ Staatsblad 2011, 130.

die zullen worden vervangen tijdens de uitrolperiode van slimme meters. Er is hierin derhalve geen verschil met de (slimme) meters die netbeheerders reeds in beheer hadden. ACM schrijft deze overgenomen activa daarom ook af over de lengte van de verwachte feitelijke resterende gebruiksduur van de activa in het meetdomein, namelijk tot en met het jaar 2019 (zie ook randnummers 46 tot en met 48). Gelet op bovenstaande schrijft ACM de overgenomen activa vanaf 1 januari 2012 lineair af in 8 jaar voor zowel het meetdomein elektriciteit als voor het meetdomein gas.

79. ACM maakt bij de wijze van vaststellen van de GAW's en afschrijvingschema's van de overgedragen meters onderscheid tussen de meters waarvan het beheer wordt overgedragen van Oxxio (hierna: Oxxio meters) en van andere partijen. In paragraaf 3.5.2 volgt een nadere motivatie hierbij.

3.5.1 Oxxio meters

80. Netbeheerders hebben de Oxxio meters overgenomen tegen een prijs die onderwerp van onderzoek door de netbeheerders is geweest. Dit onderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van de juistheid van de aan de netbeheerders gepresenteerde informatie en het in beeld brengen van risico's van de over te nemen meters. Uit het onderzoek volgt tevens een overnameprijs. Netbeheerders en Oxxio hebben zich gecommitteerd aan de uitkomsten van dit onderzoek. ACM heeft deze overnameprijs getoetst zoals beschreven in onderstaande randnummers. In totaal gaat het om ongeveer 2% van alle meters voor kleinverbruikers. Veel conventionele meters zijn reeds afgeschreven en niet vervangen, daarom maken de slimme Oxxio meters een relatief groter deel uit van de totale start-GAW dan het genoemde 2%, te weten circa 10%.
81. ACM heeft de uitkomsten van het onderzoek op 20 januari 2012 ontvangen van de netbeheerders. Daarnaast heeft ACM de berekening van de overnameprijs ontvangen op 23 februari 2012. In hoofdlijnen is deze prijs bepaald door:
- Marktconforme aanschafprijzen;
  - Prijsverlagende correcties op de conditie van de meters:
    - Korting voor incompliance;
    - Compensatie van storingen (in meters) en voor een bepaald type meter.²⁸
  - Een afschrijvingstermijn van 15 jaar met een lineaire afschrijvingsmethodiek waarbij afschrijving aanvangt in de maand van activering.

---

²⁸ Floridan-meter.

82. ACM heeft vastgesteld dat de totstandkoming van de overnameprijs op enkele onderdelen afwijkt van de Methode, maar dat de overnameprijs op de belangrijkste onderdelen in lijn is met de Methode. ACM adresseert de geconstateerde afwijkingen als volgt:
- In plaats van werkelijke aanschafprijzen zijn marktconforme aanschafprijzen gebruikt. Uit het onderzoek van de netbeheerders blijkt dat de werkelijke aanschafprijzen hoger waren dan de marktconforme aanschafprijzen. Dit heeft geleid tot een lagere overnameprijs. ACM kan zich vinden in deze afwijking van de Methode omdat het niet leidt tot een te hoge GAW, hetgeen in het nadeel zou kunnen zijn van partijen (afnemers in het bijzonder) die geen betrokkenheid hebben bij de totstandkoming van de overnameprijs.
  - Op de overnameprijs zijn neerwaartse correcties geweest omdat de overgenomen meters soms gebreken vertoonden. Daarnaast is er een korting opgenomen voor incompliance ter dekking van kosten die zich in de toekomst voor kunnen doen door afwijkingen van Oxxio meters ten opzichte van de regelgeving. Ook in deze afwijking van de Methode kan ACM zich vinden omdat het niet leidt tot een te hoge GAW hetgeen in het nadeel zou kunnen zijn van partijen (afnemers in het bijzonder) die geen betrokkenheid hebben bij de totstandkoming van de overnameprijs.
  - Afschrijving vangt aan in de maand van activering. ACM gaat uit van activering per 1 juli van een jaar. ACM ziet dit als een verfijning van de Methode en kan zich om die reden hierin vinden.
83. ACM heeft hiernaast twee controles verricht op de overnameprijs. ACM heeft de Methode toegepast op de Oxxio meters op basis van de gegevens waarover ACM beschikt.²⁹ ACM heeft vastgesteld dat de uitkomsten hiervan in lijn zijn met de overnameprijs. ACM heeft daarnaast de gemiddelde (marktconforme) aanschafprijs van de Oxxio meters vergeleken met de gemiddelde aanschafprijs van de (slimme) meters die de netbeheerders zelf in beheer hadden. ACM heeft vastgesteld dat deze vergelijkbaar zijn.
84. ACM heeft op basis van het bovenstaande de totstandkoming van de overnameprijs getoetst. ACM acht de overnameprijs in lijn met de Methode en de uitgangspunten van ACM zoals beschreven in paragraaf 3.1.
85. ACM heeft over het jaar 2012 de kosten van netbeheerders in het meetdomein opgevraagd. ACM heeft deze informatie medio 2013 ontvangen. Netbeheerders hebben hierin de overnameprijs opgegeven waarin een (marginale) restantverrekening is opgenomen, welke niet was opgenomen in de opgave van 23 februari 2012. ACM was hiervan in een eerder stadium op de hoogte gesteld door de netbeheerders en neemt de herziene overnameprijs

---

²⁹ Deze gegevens zijn onderdeel van de berekening die ACM heeft ontvangen waarmee de overnameprijs is bepaald.

als basis voor de vaststelling van de GAW per 1 januari 2012 in plaats van de eerder ontvangen gegevens.

86. Gelet op bovenstaande stelt ACM de GAW's van de Oxxio meters, waarvan het beheer is overgenomen door de netbeheerders, vast per 1 januari 2012 conform de overnameprijs voor zowel het meetdomein elektriciteit als het meetdomein gas.

3.5.2 Overige meters

87. ACM stelt de GAW van meters waarvan het beheer wordt overgenomen van andere partijen dan Oxxio (hierna: overige overgenomen meters) vast op een vereenvoudigde manier waarbij de uitkomsten in lijn zijn met de uitgangspunten van de Methode. ACM bereikt dit met een schattingsmethodiek die gebaseerd is op de informatie genoemd in randnummer 74. Het gaat hierbij om ongeveer 1% van de overgenomen meters.
88. ACM past de volgende schattingsmethodiek toe. ACM bepaalt ten eerste de overnameprijs voor een gemiddelde Oxxio meter in beide meetdomeinen per 1 januari 2012. ACM heeft deze berekend op EUR 131,60 voor het meetdomein elektriciteit en op EUR 104,24 voor het meetdomein gas. ACM waardeert iedere meter die van andere partijen is overgenomen tegen deze overnameprijs. ACM beschikt over het aantal overige overgenomen meters voor iedere netbeheerder (apart voor beide meetdomeinen; zie Tabel 3). Door vermenigvuldiging van de overnameprijs met deze aantallen verkrijgt ACM de GAW's van de overige overgenomen meters per 1 januari 2012.

Tabel 3: Aantal overgenomen overige meters per netbeheerder in beide meetdomeinen

Netbeheerder	Aantal overgenomen overige meters	
	Meetdomein elektriciteit	Meetdomein gas
Liander N.V.	484	162
Stedin Netbeheer B.V.	426	168
Enexis B.V.	774	276
Cogas Infra & Beheer B.V.	0	0
Endinet B.V.	20	25
DELTA Netwerkbedrijf B.V.	31	16
Westland Infra Netbeheer B.V.	7	1
N.V. RENDO	8	13
Zebra Gasnetwerk B.V.	n.v.t.	0

4 Procedure

89. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de procedure die zij heeft gevolgd bij de totstandkoming van dit besluit.
90. Ter voorbereiding op het onderhavige besluit heeft ACM in de vorm van klankbordgroepen de netbeheerders geconsulteerd over organisatorische, technische en kostenaspecten die verband houden met het meetdomein.³⁰ Deze klankbordgroepbijeenkomsten hebben plaatsgevonden op 22 april 2011, 27 juni 2011 en op 31 augustus 2011. Daarnaast heeft met een vertegenwoordiging van de netbeheerders verschillende malen overleg plaatsgevonden over aspecten die verband houden met de overname van de zogenaamde Oxxio meters.
91. Op de eerste klankbordgroepbijeenkomst van 22 april 2011 is van de zijde van ACM een presentatie gegeven waarbij is ingegaan op het plan van aanpak om tot vaststelling van de RAR Meetdomein Elektriciteit, de RAR Meetdomein Gas en de start-GAW te komen, de timing van de daaraan verbonden processen, de daarbij te hanteren uitgangspunten en de op te leveren producten.
92. Tijdens de tweede bijeenkomst van de klankbordgroep, op 27 juni 2011, zijn de stukken tot vaststelling van de beide RAR's en van de Methode tot vaststelling van de start-GAW besproken. Deze stukken zijn ter voorbereiding van de bijeenkomst aan de uitgenodigden verstuurd. Deze zijn hierbij in de gelegenheid gesteld hun opmerkingen en voorstellen tot aanpassing naar voren te brengen.
93. Tijdens de bijeenkomst van de klankbordgroep op 31 augustus 2011 is verder ingegaan op de inhoud van de RAR's en de Methode tot vaststelling van de Start-GAW. Voorts is afgesproken dat Netbeheer Nederland een voorstel doet voor een aantal inhoudelijke

---

³⁰ Voor de klankbordbijeenkomsten zijn uitgenodigd: Cogas Infra & Beheer B.V., DELTA Netwerkbedrijf B.V., Endinet B.V., Enexis B.V., Intergas Energie B.V., Liander N.V., N.V. RENDO, Stedin B.V., Westland Infra Netbeheer B.V., Zebra Gasnetwerk B.V., Oxxio Nederland B.V., Energie Nederland, EnergieNed: Platform Meetbedrijven, Consumentenbond, Netbeheer Nederland, ZLTO, WENb, Vrijhandels Organisatie voor elektriciteit en gas, VNO-NCW, VNCI, VME, VFK, VNG, Vereniging van Gasmeterleveranciers, VEMW, UNETO-VNI, Stichting Warmtepompen, Stichting Sterking, Stichting Natuur en Milieu, Stichting Duurzame Energie Koepel, Productschap Tuinbouw, PAWEX, Organisatie voor Duurzame Energie, Netherlands Oil and Gas Exploration and Production Association, MKB-Nederland, LTO Noord Glaskracht, LTO Noord, LTO Nederland, LLTB, Koninklijke Vereniging van Gasfabrikanten in Nederland, Koninklijk Metaalunie, IPO, Holland Solar, FME-CWM, Federatie van Energieconsultants en COGEN Nederland.

kwesties hierover. ACM heeft dit voorstel op 2 november 2011 ontvangen.

94. ACM heeft op 2 december 2011 een voorlopige opgave ontvangen van de overnameprijs van de Oxxio meters. Op 7 december 2011 heeft ACM een toelichting gekregen op de overnameprijs van de Oxxio meters door de netbeheerders en Oxxio. In dit gesprek is voorts afgesproken dat ACM de gegevens ontvangt op het moment dat de overnameprijs definitief is. ACM heeft op basis van de verkregen informatie en interne beoordeling per brief van 20 december 2011 haar voornemen uitgesproken voor het overnemen van de overnameprijs als onderdeel van de start-GAW's. Op 20 januari 2012 heeft ACM een onderbouwing ontvangen van de netbeheerders met betrekking tot de overnameprijs. Voorts heeft ACM op 23 februari 2012 de definitieve overnameprijs van alle netbeheerders ontvangen waarop een marginale restantverrekening is geweest (zie randnummer 85).
95. Bij e-mail van 15 december 2011 zijn de RAR voor het meetdomein gas en de RAR voor het meetdomein elektriciteit vastgesteld en aan de netbeheerders toegestuurd. Bij e-mail van 30 december 2011 is een gecorrigeerde versie van beide documenten aan de netbeheerders verstuurd met daarin enkele niet-inhoudelijke, tekstuele verbeteringen.
96. ACM heeft op 23 februari 2012 het informatieverzoek meetdomein per e-mail verzonden aan de netbeheerders. De beoordeling van deze gegevens heeft ACM in 2012 uitgevoerd waarin ACM onder andere nadere toelichting van de netbeheerders heeft gevraagd.

5 Dictum

97. De Autoriteit Consument en Markt stelt de gestandaardiseerde activawaarde en bijhorende afschrijvingstermijnen met betrekking tot de activiteiten genoemd in artikel 30a van de elektriciteitswet 1998 en artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet per netbeheerder vast overeenkomstig de beschrijving in dit besluit op de bedragen en afschrijvingstermijnen in bijlage 1 bij dit besluit.
98. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in der Staatscourant. Voorts publiceert de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.

Den Haag, 9 april 2014

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.

Bijlage 1 bij Besluit met kenmerk 2014.200505

GAW ultimo 2010 Meetdomein elektriciteit en Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2011

- Activa die niet zijn overgenomen van derden -

Netbeheerder	GAW ultimo 2010 (€)	Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2011 (jaren)
Liander N.V.	50.940.651	9
Stedin Netbeheer B.V.	42.466.921	9
Enexis B.V.	34.832.471	9
Cogas Infra & Beheer B.V.	1.194.873	9
Endinet B.V.	1.975.340	9
DELTA Netwerkbedrijf B.V.	4.795.287	9
Westland Infra Netbeheer B.V.	635.826	9
N.V. RENDO	248.028	9

33/34

GAW per 1 januari 2012 Meetdomein elektriciteit en Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2012

- Activa die zijn overgenomen van derden -

Netbeheerder	GAW per 1 januari 2012 (€)	Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2012 (jaren)
Liander N.V.	6.076.083	8
Stedin Netbeheer B.V.	3.245.689	8
Enexis B.V.	5.638.812	8
Cogas Infra & Beheer B.V.	60.237	8
Endinet B.V.	143.452	8
DELTA Netwerkbedrijf B.V.	187.847	8
Westland Infra Netbeheer B.V.	68.284	8
N.V. RENDO	38.657	8

GAW ultimo 2011 Meetdomein gas en Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2012

- Activa die niet zijn overgenomen van derden -

Netbeheerder	GAW ultimo 2011 (€)	Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2012 (jaren)
Liander N.V.	39.397.345	8
Stedin Netbeheer B.V.	29.949.893	8
Enexis B.V.	31.267.270	8
Cogas Infra & Beheer B.V.	2.719.366	8
Endinet B.V.	6.964.269	8
DELTA Netwerkbedrijf B.V.	2.317.385	8
Westland Infra Netbeheer B.V.	345.214	8
N.V. RENDO	1.159.179	8
Zebra Gasnetwerk B.V.	0	n.v.t.

GAW per 1 januari 2012 Meetdomein gas en Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2012

- Activa die zijn overgenomen van derden -

Netbeheerder	GAW per 1 januari 2012 (€)	Afschrijvingsschema vanaf 1 januari 2012 (jaren)
Liander N.V.	3.684.638	8
Stedin Netbeheer B.V.	2.491.943	8
Enexis B.V.	3.347.014	8
Cogas Infra & Beheer B.V.	140.403	8
Endinet B.V.	543.982	8
DELTA Netwerkbedrijf B.V.	125.691	8
Westland Infra Netbeheer B.V.	61.776	8
N.V. RENDO	134.678	8
Zebra Gasnetwerk B.V.	0	n.v.t.